

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سبغتکالی

شماره: ۹۸/۴۰۰۰۶

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۲/۱۲

دارد

پوست:

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانگ، مؤسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که استحضار دارند؛ متأسفانه در سال‌های اخیر مطالبات غیرجاری شبکه بانکی رشد نسبتاً قابل توجهی داشته که این موضوع علاوه بر به خطر انداختن سلامت بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، کاهش قدرت اعتباردهی شبکه بانکی و به دنبال آن تنگنای اعتباری بانک‌ها به ویژه با توجه به بانک‌محور بودن نظام تأمین مالی در کشور را در پی داشته است. در این رابطه «ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی» بر اساس فرامین و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه و نیز سایر قوانین مربوط، به منظور پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری شبکه بانکی کشور از طریق تعمیق شفافیت، بهبود فرآیندهای اعتبارسنجی و نظام‌مند نمودن مراحل اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات برای اشخاص متقاضی، با مشارکت نهادها و دستگاه‌های مختلف اجرایی، اقدام به تصویب «آیین‌نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی» و ابلاغ مراتب جهت اجرا به نهادها و دستگاه‌های مربوط نموده است. آیین‌نامه یادشده دربرگیرنده فرآیندهای عمدتاً الکترونیک در قالب سامانه‌های اطلاعاتی کنونی و سایر سامانه‌های مرتبط با امکان دسترسی فرادستگاهی با هدف نهایی پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی می‌باشد و در مفاد آن، وظایف و تکالیف مشخصی در زمینه‌های مختلف برای نهادها، دستگاه‌ها و بخش‌های مختلف از جمله نظام بانکی کشور احصاء شده است که امید است با همکاری و اهتمام شبکه بانکی کشور، فرآیندهای مرتبط با اعطای تسهیلات، ایجاد تعهدات و وصول مطالبات غیرجاری از طریق عملیاتی شدن کامل سامانه‌های موضوع آیین‌نامه، تسهیل گردد.

مهمترین تکالیف در نظر گرفته شده در آیین‌نامه یاد شده برای مؤسسات اعتباری به شرح زیر است:

- بر اساس تبصره ذیل ماده (۸) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه نسبت به تهیه، تکمیل و یکپارچه‌سازی اطلاعات موجود خود در خصوص اشخاص مرتبط و ذی‌نفعان واحد و تشکیل بانک اطلاعاتی در این خصوص اقدام نموده و پس از راه‌اندازی سامانه شناسایی روابط اشخاص، پیش از اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، نسبت به استعلام روابط اشخاص از سامانه مذکور اقدام نمایند. استعلام از سامانه موضوع این ماده نافی مسئولیت مؤسسات اعتباری در جهت شناسایی اشخاص مرتبط و ذی‌نفعان واحد از سایر روش‌های مقتضی نخواهد بود.
- بر اساس ماده (۱۷) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند پیش از اعطای هرگونه تسهیلات یا ایجاد تعهدات، حسب مورد مطابق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی نسبت به استعلام گزارش اعتباری از سامانه

- ملی اعتبارسنجی یا گزارش رتبه‌بندی اعتباری از شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام و مطابق ضوابط مذکور تصمیم‌گیری نمایند.
- بر اساس تبصره ذیل ماده (۲۳) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند ظرف شش ماه پس از ایجاد امکانات موضوع ماده (۱۹) این مصوبه، نسبت به ارسال سیستمی و برخط درخواست تنظیم اسناد مربوط به اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات و مدارک مورد نیاز و درخواست آزادسازی، فک رهن، فسخ و اقاله اسناد مربوط به اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات به دفاتر اسناد رسمی از بستر سامانه ثبت الکترونیک اسناد رسمی اقدام نمایند.
- بر اساس تبصره ۵ ذیل ماده (۲۹) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند پس از ایجاد امکانات موضوع این ماده و سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات صرفاً صورت حساب‌هایی را مورد پذیرش قرار دهند که علاوه بر دارا بودن شرایط مندرج در سایر قوانین و مقررات، حسب مورد صحت ثبت اولیه معاملات آن یا تأیید نهایی آن‌ها از سامانه مذکور استعلام شده باشد.
- بر اساس ماده (۳۲) آیین‌نامه، تسهیلات مبتنی بر عقد خرید دین و تسهیلات ریالی خرد مشمول ماده (۲۹) این مصوبه نخواهند بود و مؤسسات اعتباری موظفند ظرف هجده ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، تسهیلات ریالی خرد خود به اشخاص را صرفاً از طریق کارت‌های اعتباری در چهارچوب عقد مرابحه پرداخت نمایند.
- بر اساس ماده (۳۳) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند ظرف شش ماه پس از راه‌اندازی سامانه جامع ثبت معاملات، سایر تسهیلات ریالی مبتنی بر عقود مبادله‌ای را که مشمول ماده (۲۸) نمی‌باشد، صرفاً به شبای حساب فروشنده کالا یا خدمت موضوع تسهیلات و با یکی از ابزارهای حواله درون بانکی، حواله ساتنا و پایا و کارت‌های پرداخت فقط با امکان خرید از پایانه فروش پرداخت نمایند.
- بر اساس تبصره ذیل ماده (۳۵) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند اطلاعات پرداخت و بازپرداخت تسهیلات یا ایجاد تعهدات را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه موضوع این ماده (سمات) ارسال نمایند.
- بر اساس ماده (۳۶) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند در فرآیند اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، اطلاعات مورد نیاز را از سامانه‌های موضوع ماده (۲) این مصوبه و شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری استعلام نموده و پس از بررسی نتایج استعلام‌ها و ارسال طرح توجیه فنی، مالی و اقتصادی تأییدشده توسط مؤسسات اعتباری مذکور، قراردادهای تسهیلات و تعهدات بانکی موضوع ماده (۴۴) این مصوبه، گزارش‌های کارشناسی موضوع

ماده (۴۳) این مصوبه و مصوبات ارکان اعتباری تصمیم‌گیرنده در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، نسبت به درخواست شناسه یکتا از سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام نمایند.

➤ بر اساس ماده (۳۸) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند پیش از اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات به اشخاص، نسبت به اخذ رضایت‌نامه کتبی از آنان مبنی بر اجازه به مؤسسه اعتباری و بانک مرکزی، دستگاه متولی و شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری جهت دسترسی به اطلاعات اشخاص و استعلام آن از دستگاه‌های اجرایی و سایر مراجع ذی‌ربط اقدام نموده و یک نسخه از آن را برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) ارسال نمایند.

➤ بر اساس تبصره ذیل بند الف ماده (۴۱) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند پس از راه‌اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، نسبت به ارائه سیستمی و برخط درخواست ترهین، رفع ترهین و استعلام سیستمی و برخط مندرجات، سوابق و وضعیت ترهین اوراق بهادار مذکور مطابق ضوابط اجرایی که ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه توسط بانک مرکزی تهیه و ابلاغ می‌شود، اقدام نمایند.

➤ بر اساس تبصره ۲ ذیل ماده (۴۲) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند پس از راه‌اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) و برقراری ارتباط آن با شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، نسبت به ارائه سیستمی و برخط درخواست ترهین، رفع ترهین و استعلام سیستمی و برخط مندرجات، سوابق و وضعیت ترهین اوراق بهادار پذیرفته شده در بازارهای متشکل تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار اقدام نمایند.

➤ بر اساس ماده (۴۳) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات پس از راه‌اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) یک نسخه از گزارش‌های کارشناسی را که به منظور ارزش‌گذاری وثایق و اموال یا میزان پیشرفت پروژه‌ها و طرح‌های موضوع تسهیلات از مراجع مربوط نظیر کانون کارشناسان رسمی دادگستری و مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضاییه اخذ گردیده است، برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) ارسال نمایند.

➤ بر اساس ماده (۴۴) آیین‌نامه، مؤسسات اعتباری موظفند در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات پس از راه‌اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، قراردادهای تسهیلات و تعهدات متحدالشکل مطابق ضوابط ابلاغی شورای پول و اعتبار را به صورت سیستمی و برخط و همچنین نسخه فیزیکی قراردادها را برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) ارسال نمایند.

- بر اساس ماده (۴۵) آیین نامه، مؤسسات اعتباری موظفند ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، پیش از انعقاد قرارداد ضمانت با استفاده از سفته، گواهی کسر از حقوق یا چک در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، حسب مورد نسبت به ثبت اطلاعات متقاضی، ضامن و مندرجات سفته، گواهی کسر از حقوق و مندرجات چک در سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام نمایند.
- بر اساس ماده (۴۶) آیین نامه، مؤسسات اعتباری موظفند ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، نسبت به ارسال تمامی قراردادهای ضمانتی مربوط به تسهیلات تسویه نشده، برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، اقدام نمایند.
- بر اساس بند «الف» ذیل ماده (۴۷) آیین نامه، مؤسسات اعتباری موظفند امکان دسترسی سازمان امور مالیاتی را به اطلاعات جمع گردش و مانده سالانه انواع حساب های بانکی، سپرده ها و سود آن ها فراهم نمایند.
- بر اساس ماده (۴۸) آیین نامه، مؤسسات اعتباری در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، جهت اخذ تأمین مطابق ماده (۶) آیین نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) موضوع تصویب نامه شماره ۸۸۶۲۰ مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۲ و اصلاحات بعدی آن و دستورالعمل های اجرایی عقود، موظفند پس از راه اندازی سامانه تعهدات رسمی، ضمانت ها و اموال مقید شده، پیش از انعقاد قرارداد ضمانت نسبت به استعلام سیستمی و برخط مجموع تعهدات ضامن (که ناشی از قراردادهای ضمانت منعقد شده است) و اموال مقید شده وی، از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و اطلاعات موضوع ماده (۴۷) این مصوبه از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) از سازمان امور مالیاتی کشور اقدام نموده و متناسب با وضعیت و توانایی مالی وی، نسبت به اخذ تأمین از متقاضیان تسهیلات با ضمانت وی اقدام نمایند.
- بر اساس تبصره ۱ ذیل ماده (۴۸) آیین نامه، مؤسسات اعتباری موظفند در اخذ تأمین با استفاده از ضمانت نسبت به استعلام سیستمی وضعیت اعتباری ضامن از سامانه ملی اعتبارسنجی از طریق سامانه تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام نمایند.
- بر اساس تبصره ۲ ذیل ماده (۴۸) آیین نامه، مؤسسات اعتباری موظفند متناسب با نتایج حاصل از اعتبارسنجی یا رتبه بندی اعتباری متقاضی (در چهارچوب ضوابط اجرایی ابلاغی توسط بانک مرکزی) نسبت به اخذ تأمین اقدام نمایند.
- بر اساس ماده (۵۱) آیین نامه، مؤسسات اعتباری موظفند پس از اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات مطابق ضوابط اجرایی ماده (۱۷) این مصوبه، نسبت به استعلام گزارش اعتباری اشخاص از سامانه ملی اعتبارسنجی یا گزارش رتبه بندی اعتباری اشخاص از شرکت های رتبه بندی اعتباری از طریق سامانه

متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام و جهت به روزرسانی وضعیت طبقه بندی بدهی آنان مطابق آیین نامه طبقه بندی دارایی های مؤسسات اعتباری (مصوب شورای پول و اعتبار) اقدام نمایند.

در پایان خاطر نشان می سازد، اجرای برخی وظایف و تکالیف مقرر در مصوبه مورد بحث، مستلزم آماده سازی، بروزرسانی و یا عملیاتی شدن زیرساخت های نرم افزاری و سامانه های اطلاعاتی مربوط توسط نهادهای متولی از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می باشد که بدیهی است با تدارک و آماده شدن موارد مذکور از سوی ادارات ذی مدخل، مراتب به نحو مقتضی اطلاع رسانی خواهد گردید. لذا خواهشمند است در صورت هرگونه ابهام یا سؤال در رابطه با موضوعات و مسائل مربوط به زیرساخت های نرم افزاری و سامانه های اطلاعاتی مورد اشاره در مفاد آیین نامه یادشده فوق، مراتب از طریق حوزه های مربوط در این بانک مورد استعلام و پیگیری واقع گردد.

با عنایت به مراتب فوق، ضمن ایفاد نسخه ای از «آیین نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی» (موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۶۸۱۸/ت/۵۶۱۷۳ ه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸ ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی)، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذیربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده و علاوه بر تمهید مقدمات اجرای مفاد آیین نامه مذکور، بر حسن اجرای آن نیز نظارت دقیق به عمل آید. /۴۲۲۱۸۸۶/فد

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی آبادی محمد خدایاری

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت اطلاعات
وزارت کشور - وزارت دادگستری - وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی
وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت نیرو - وزارت جهاد کشاورزی
وزارت راه و شهرسازی - وزارت نفت - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
دبیرخانه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی

ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی به استناد مواد (۲۷) و (۳۲) قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد - مصوب ۱۳۹۰ - و در اجرای بند (۱۹) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و بندهای (۶) و (۹) سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه، آیین‌نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی

فصل اول - کلیات

- ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- الف - **دستگاه متولی:** دستگاهی که مطابق این مصوبه، حسب مورد موظف به تهیه، اجرا، بهره‌برداری، تکمیل یا به‌روزرسانی سامانه‌های موضوع ماده (۲) این مصوبه می‌باشد.
- ب - **مؤسسات اعتباری:** بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده و تحت نظارت بانک یادشده قرار دارند.
- پ - **دستگاه اجرایی:** دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - و دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از این که قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند؛ نظیر شرکت ملی گاز ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ت - **اشخاص متقاضی:** اشخاص حقیقی یا حقوقی از جمله دستگاه‌های نظارتی و اجرایی که حسب وظیفه قانونی خود یا براساس این مصوبه، امکان استعلام یا استفاده از سامانه‌های موضوع ماده (۲) این مصوبه را دارند.
- ث - **ستاد:** ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی.
- ج - **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- چ - **دستگاه‌های نظارتی:** دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور، وزارت اطلاعات و سازمان حسابرسی.

نماید که امکان استعلام سیستمی و برخط اسناد تعهدات مالی اشخاص ناشی از ضمانت‌های ثبت شده در دفاتر اسناد رسمی و میزان تعهدات رسمی و اموال مقید شده اشخاص برای مؤسسات اعتباری از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) پس از تعیین مصادیق تعهدات رسمی اشخاص و سایر اقلام اطلاعاتی مورد نیاز مؤسسات اعتباری در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات توسط بانک مرکزی فراهم شود.

چ - سامانه جامع ثبت معاملات

ماده ۲۹ - سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، موارد زیر را در سامانه ثبت معاملات موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - و اصلاحات بعدی آن ایجاد نماید:

الف - امکان ثبت اولیه معاملات توسط فروشنندگان مشتمل بر شناسه هویتی خریدار، شناسه کالا یا خدمت و تاریخ اعتبار ثبت اولیه.

ب - امکان تطبیق سیستمی نوع فعالیت فروشنندگان و نوع کالا یا خدمت ارایه شده توسط آنان و ارسال سیستمی و برخط عدم تطابق نوع فعالیت فروشنده با نوع کالا یا خدمت ارایه شده، پس از فراهم نمودن امکان استعلام موضوع تبصره (۷) این ماده.

پ - امکان درج اطلاعات پرداخت متناظر با معامله و تأیید نهایی معامله توسط فروشننده پس از تطبیق سیستمی اطلاعات پرداخت الکترونیکی با اطلاعات ثبت اولیه معامله.

ت - امکان استعلام سیستمی و برخط اطلاعات ثبت اولیه معامله براساس شماره پیگیری و تأیید نهایی آن براساس شناسه یکتای معامله برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات).

تبصره ۱ - تطبیق اطلاعات پرداخت الکترونیکی با اطلاعات ثبت اولیه معامله مندرج در بند (پ) این ماده شامل بررسی موارد زیر است:

الف - تطبیق مبلغ پرداخت با مبلغ کل معامله.

ب - تطبیق مقصد پرداخت با شبای حساب فروشننده که قبلاً توسط او به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام شده است.

پ - تطبیق تاریخ انجام پرداخت با تاریخ اعتبار ثبت اولیه از جهت این که پرداخت بعد از تاریخ اعتبار نباشد.

تبصره ۲ - فروشنندگان موظفند به منظور ثبت اولیه معامله، شبای حساب خود را که تمایل دارند پرداخت معامله از طریق آن صورت پذیرد، در سامانه موضوع این ماده اعلام نمایند.

تبصره ۳ - بانک مرکزی موظف است پس از ابلاغ این مصوبه، با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور و سایر دستگاه‌های اجرایی و نهادهای مرتبط، اقلام اطلاعاتی مورد نیاز در این ماده و نحوه برقراری ارتباط و تبادل اطلاعات با سامانه مذکور در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات را تعیین و برای تصویب به ستاد ارایه نماید.

تبصره ۴ - بانک مرکزی موظف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکان صحت‌سنجی سیستمی و برخط اطلاعات رسید پرداخت برای سامانه مذکور و استعلام سیستمی و برخط اطلاعات شماره شبای حساب‌های بانکی اشخاص برای سامانه مذکور را فراهم کند.

تبصره ۵- مؤسسات اعتباری موظفند پس از ایجاد امکانات موضوع این ماده و سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات صرفاً صورت حساب‌هایی را مورد پذیرش قرار دهند که علاوه بر دارا بودن شرایط مندرج در سایر قوانین و مقررات، حسب مورد صحت ثبت اولیه معاملات آن یا تأیید نهایی آنها از سامانه مذکور استعلام شده باشد.

تبصره ۶- اطلاعات ثبت اولیه پس از اتمام تاریخ اعتبار آن، برای هیچ نهاد و دستگاهی قابل استناد نخواهد بود.

تبصره ۷- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکان استعلام اطلاعات موردنیاز جهت برقراری ارتباط شناسه کالا موضوع ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲- و اصلاحات بعدی آن با کد آیسیک را برای سازمان امور مالیاتی کشور را فراهم نماید.

ماده ۳۰- در صورت ارسال سیستمی اطلاعات پرداخت متناظر با معامله توسط سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) به سامانه جامع ثبت معاملات و اطمینان از تطبیق سیستمی اطلاعات پرداخت مذکور با اطلاعات ثبت اولیه معامله، تأیید نهایی معامله حاصل می‌شود.

تبصره ۱- پس از تأیید نهایی معاملات موضوع عقود تسهیلات بانکی، برگشتی یا فروش متقابل (ثانویه) کالای معامله شده تا یک سال پس از تأیید نهایی معامله صرفاً پس از اعلام این موضوع به مؤسسات اعتباری از طریق سامانه جامع تسهیلات و تعهدات (سمات) و بازگشت وجه مربوط به مؤسسات اعتباری و تأیید آن توسط مؤسسات اعتباری مجاز خواهد بود در غیر این صورت برگشتی یا فروش متقابل (ثانویه) کالای معامله شده به نفع طرفین معامله قابل استناد نخواهد بود.

تبصره ۲- در صورت بازگشت تسهیلات به مؤسسات اعتباری توسط متقاضی و اظهار وی مبنی بر برگشتی یا فروش متقابل (ثانویه) کالا، پذیرش این موضوع توسط مؤسسات اعتباری صرفاً با دریافت جریمه امکان پذیر است.

ماده ۳۱- بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان ثبت احوال کشور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر نهادها و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط موظفند دسترسی سیستمی و برخط سازمان امور مالیاتی کشور به اطلاعات مورد نیاز جهت ایجاد امکانات موضوع ماده (۲۹) این مصوبه را فراهم نمایند.

ماده ۳۲- تسهیلات مبتنی بر عقد خرید دین و تسهیلات ریالی خرد مشمول ماده (۲۹) این مصوبه نخواهند بود و مؤسسات اعتباری موظفند ظرف هجده ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، تسهیلات ریالی خرد خود به اشخاص را صرفاً از طریق کارت‌های اعتباری در چهارچوب عقد مباحه پرداخت نمایند.

تبصره - حدود تسهیلات ریالی خرد موضوع این ماده به موجب دستورالعملی خواهد بود که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۳- مؤسسات اعتباری موظفند ظرف شش ماه پس از راه‌اندازی سامانه جامع ثبت معاملات، سایر تسهیلات ریالی مبتنی بر عقود مبادله‌ای را که مشمول ماده (۲۸) نمی‌باشد، صرفاً به شبای حساب فروشنده کالا یا خدمت موضوع تسهیلات و با یکی از ابزارهای حواله درون بانکی، حواله ساتنا و پایا و کارت‌های پرداخت فقط با امکان خرید از پایانه فروش پرداخت نمایند.

ماده ۳۴- فک رهن و آزادسازی وثایق و تأمین‌های اخذ شده توسط مؤسسات اعتباری، علاوه بر سایر شرایط موجود در قوانین و مقررات منوط به تأیید نهایی معامله مرتبط با صورت‌حساب‌های قابل قبول در تسهیلات یا ایجاد تعهدات پرداخت شده خواهد بود.

ح - سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)

ماده ۳۵- بانک مرکزی موظف است سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) را ظرف یک‌سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه به‌گونه‌ای تکمیل و به‌روزرسانی نماید که امکان تخصیص شناسه یکتا در هنگام اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات به‌صورت سیستمی فراهم شود.

تبصره - مؤسسات اعتباری موظفند اطلاعات پرداخت و بازپرداخت تسهیلات یا ایجاد تعهدات را به‌صورت سیستمی و برخط برای سامانه موضوع این ماده ارسال نمایند.

ماده ۳۶- مؤسسات اعتباری موظفند در فرآیند اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، اطلاعات مورد نیاز را از سامانه‌های موضوع ماده (۲) این مصوبه و شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری استعلام نموده و پس از بررسی نتایج استعلام‌ها و ارسال طرح توجیه فنی، مالی و اقتصادی تأییدشده توسط مؤسسات اعتباری مذکور، قراردادهای تسهیلات و تعهدات بانکی موضوع ماده (۴۴) این مصوبه، گزارش‌های کارشناسی موضوع ماده (۴۳) این مصوبه و مصوبات ارکان اعتباری تصمیم‌گیرنده در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، نسبت به درخواست شناسه یکتا از سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام نمایند.

تبصره ۱- اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات به اشخاصی که فرایند اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات مذکور در این ماده را طی ننموده‌اند، ممنوع است.

تبصره ۲- دریافت شناسه یکتا از سامانه موضوع این ماده، نافی مسئولیت مؤسسات اعتباری در بررسی‌های تکمیلی در خصوص احراز شرایط متقاضی تسهیلات یا تعهدات نمی‌باشد.

ماده ۳۷- بانک مرکزی موظف است از اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات برای اشخاصی که مطابق قوانین، مقررات و ضوابط و مصوبات شورای پول و اعتبار، براساس داده‌ها و اطلاعات سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) و همچنین گزارش‌های اعتباری سامانه ملی اعتبارسنجی یا رتبه‌بندی اعتباری، فاقد شرایط اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات باشند، ممانعت به عمل آورد.

تبصره - دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید.

ماده ۳۸- مؤسسات اعتباری موظفند پیش از اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات به اشخاص، نسبت به اخذ رضایت‌نامه کتبی از آنان مبنی بر اجازه به مؤسسه اعتباری و بانک مرکزی، دستگاه متولی و شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری جهت دسترسی به اطلاعات اشخاص و استعلام آن از دستگاه‌های اجرایی و سایر مراجع ذی‌ربط اقدام نموده و یک نسخه از آن را برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) ارسال نمایند.

ماده ۳۹- بانک مرکزی پس از راه‌اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) با برقراری ارتباط سیستمی و برخط آن به سازمان امور مالیاتی کشور، نسبت به ایجاد امکان اخذ

استعلام موضوع تبصره (۱) ماده (۱۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - و اصلاحات بعدی آن برای مؤسسات اعتباری، با رعایت ضوابط اجرایی ماده مذکور، اقدام خواهد نمود.

تبصره - در صورت اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، بانک مرکزی اطلاعات تسهیلات پرداخت شده یا تعهدات ایجاد شده را برای سازمان امور مالیاتی کشور به صورت سیستمی و برخط ارسال خواهد نمود.

ماده ۴۰ - قوه قضاییه ظرف یک‌سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکان استعلام سیستمی و برخط اطلاعات مرتبط با پرونده‌های مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری را برای بانک مرکزی فراهم خواهد نمود.

تبصره - حدود و عناوین اطلاعات مورد نیاز در کارگروه موضوع ماده (۳) این مصوبه، بررسی و تعیین خواهد شد.

ماده ۴۱ - بانک مرکزی موظف است ظرف یک‌سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه:

الف - امکان ارایه سیستمی و برخط درخواست ترهین، رفع ترهین و استعلام سیستمی و برخط مندرجات، سوابق و وضعیت ترهین اوراق بهادار پذیرفته‌نشده در بازارهای متشکل تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار نظیر گواهی‌های سپرده سرمایه‌گذاری را برای مؤسسات اعتباری از بستر سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) فراهم نماید.

تبصره - مؤسسات اعتباری موظفند پس از راه‌اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، نسبت به ارایه سیستمی و برخط درخواست ترهین، رفع ترهین و استعلام سیستمی و برخط مندرجات، سوابق و وضعیت ترهین اوراق بهادار مذکور مطابق ضوابط اجرایی که ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه توسط بانک مرکزی تهیه و ابلاغ می‌شود، اقدام نمایند.

ب - با برقراری ارتباط سیستمی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، امکان ارایه سیستمی و برخط درخواست ترهین، استعلام سیستمی و برخط مندرجات، سوابق و وضعیت ترهین اوراق بهادار پذیرفته‌شده در بازارهای متشکل تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار را پیش از ترهین آنها، برای مؤسسات اعتباری فراهم کند.

ماده ۴۲ - شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، موظف است ظرف یک‌سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه امکان ارایه درخواست ترهین، استعلام سیستمی و برخط مندرجات، سوابق و وضعیت ترهین اوراق بهادار پذیرفته‌شده در بازارهای متشکل تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار را برای بانک مرکزی از بستر سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) فراهم نماید.

تبصره ۱ - ترهین اوراق بهادار پذیرفته‌شده در بازارهای متشکل تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار نظیر بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس صرفاً از طریق شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه انجام می‌شود.

تبصره ۲ - مؤسسات اعتباری موظفند پس از راه‌اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) و برقراری ارتباط آن با شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، نسبت به ارایه سیستمی و برخط درخواست ترهین، رفع ترهین و استعلام سیستمی و برخط

مندرجات، سوابق و وضعیت ترهین اوراق بهادار پذیرفته شده در بازارهای متشکل تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار اقدام نمایند.

ماده ۴۳- مؤسسات اعتباری موظفند در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات پس از راه اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) یک نسخه از گزارش های کارشناسی را که به منظور ارزش گذاری وثایق و اموال یا میزان پیشرفت پروژه ها و طرح های موضوع تسهیلات از مراجع مربوط نظیر کانون کارشناسان رسمی دادگستری و مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضاییه اخذ گردیده است، برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) ارسال نمایند.

ماده ۴۴- مؤسسات اعتباری موظفند در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات پس از راه اندازی سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، قراردادهای تسهیلات و تعهدات متحدالشکل مطابق ضوابط ابلاغی شورای پول و اعتبار را به صورت سیستمی و برخط و همچنین نسخه فیزیکی قراردادها را برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) ارسال نمایند.

تبصره ۱- اعتبار قراردادهای تسهیلات و تعهدات موضوع این ماده منوط به ثبت سیستمی در سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) می باشد. مسئولیت صحت اطلاعات قراردادهای تسهیلات و تعهدات ارسالی برعهده مؤسسات اعتباری می باشد.

تبصره ۲- بانک مرکزی مکلف است امکان استعلام اطلاعات قراردادهای تسهیلات و تعهدات را برای مراجع ذیصلاح و متقاضیان دریافت تسهیلات و تعهدات فراهم نماید.

ماده ۴۵- مؤسسات اعتباری موظفند ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، پیش از انعقاد قرارداد ضمانت با استفاده از سفته، گواهی کسر از حقوق یا چک در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، حسب مورد نسبت به ثبت اطلاعات متقاضی، ضامن و مندرجات سفته، گواهی کسر از حقوق و مندرجات چک در سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام نمایند.

تبصره - بانک مرکزی امکان ثبت اطلاعات قراردادهای ضمانت با استفاده از سفته، گواهی کسر از حقوق و چک را به شرح مندرج در این ماده، در سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) فراهم می نماید.

ماده ۴۶- مؤسسات اعتباری موظفند ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، نسبت به ارسال تمامی قراردادهای ضمانتی مربوط به تسهیلات تسویه نشده، برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، اقدام نمایند.

تبصره - بانک مرکزی موظف است نحوه تبادل اطلاعات مندرج در این ماده را به مؤسسات اعتباری ابلاغ نماید.

ماده ۴۷- در راستای اجرای ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶- و اصلاحات بعدی آن، اشخاص زیر موظفند مطابق مقررات قانونی دسترسی سیستمی و برخط سازمان امور مالیاتی کشور را به اطلاعات زیر فراهم نمایند:

الف - مؤسسات اعتباری: دسترسی به اطلاعات جمع گردش و مانده سالانه انواع حساب های بانکی، سپرده ها و سود آنها.

ب- بانک مرکزی با همکاری مؤسسات اعتباری: دسترسی به اطلاعات جمع گردش سالانه نقل و انتقال اوراق بهادار پذیرفته نشده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار که در سامانه های بانک مرکزی به ثبت رسیده باشد.

پ- وزارت صنعت، معدن و تجارت: دسترسی به اطلاعات سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) و اطلاعات قبوض انبار اشخاص.

ت- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور: دسترسی به اطلاعات املاک و نقل و انتقال آنها.
ث- سازمان بورس و اوراق بهادار: دسترسی به اطلاعات جمع گردش سالانه نقل و انتقال اوراق بهادار پذیرفته شده نزد آن سازمان.

ج- نیروی انتظامی: دسترسی به اطلاعات وسایل نقلیه اشخاص و نقل و انتقال آنها.
تبصره ۱- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است با رعایت تبصره (۴) ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات های مستقیم و اصلاحات بعدی آن، امکان استعلام سیستمی و برخط اطلاعات مندرج در این ماده را برای بانک مرکزی فراهم نماید.

تبصره ۲- بانک مرکزی نسبت به ایجاد امکان استعلام اطلاعات مندرج در این ماده برای مؤسسات اعتباری اقدام نماید.

ماده ۴۸- مؤسسات اعتباری در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، جهت اخذ تأمین مطابق ماده (۶) آیین نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) موضوع تصویب نامه شماره ۸۸۶۲۰ مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۲ و اصلاحات بعدی آن و دستورالعمل های اجرایی عقود، موظفند پس از راه اندازی سامانه تعهدات رسمی، ضمانت ها و اموال مقید شده، پیش از انعقاد قرارداد ضمانت نسبت به استعلام سیستمی و برخط مجموع تعهدات ضامن (که ناشی از قراردادهای ضمانت منعقد شده است) و اموال مقید شده وی، از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و اطلاعات موضوع ماده (۴۷) این مصوبه از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) از سازمان امور مالیاتی کشور اقدام نموده و متناسب با وضعیت و توانایی مالی وی نسبت به اخذ تأمین از متقاضیان تسهیلات با ضمانت وی اقدام نمایند.

تبصره ۱- مؤسسات اعتباری موظفند در اخذ تأمین با استفاده از ضمانت نسبت به استعلام سیستمی وضعیت اعتباری ضامن از سامانه ملی اعتبارسنجی از طریق سامانه تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام نمایند.

تبصره ۲- مؤسسات اعتباری موظفند متناسب با نتایج حاصل از اعتبارسنجی یا رتبه بندی اعتباری متقاضی نسبت به اخذ تأمین اقدام نمایند. بانک مرکزی ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، نسبت به ابلاغ ضوابط اجرایی این تبصره اقدام خواهد نمود.

ماده ۴۹- وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکان استعلام سیستمی و برخط مندرجات مبایعه نامه های معاملات املاک را برای بانک مرکزی فراهم می آورد.

تبصره- بانک مرکزی با برقراری ارتباط سیستمی و برخط سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) با سامانه وزارت صنعت، معدن و تجارت، امکان دسترسی مؤسسات اعتباری به اطلاعات مورد نیاز مبایعه نامه املاک را در اعطای تسهیلات فراهم خواهد نمود.

ماده ۵۰- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکان استعلام سیستمی و برخط مندرجات اسناد رسمی مالکیت املاک و آخرین نقل و انتقال آن را برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) فراهم خواهد نمود.

تبصره ۱- بانک مرکزی با همکاری سازمان مذکور نسبت به تعیین اقلام اطلاعاتی مورد نیاز در این خصوص اقدام می‌نماید.

تبصره ۲- بانک مرکزی با برقراری ارتباط سیستمی و برخط سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) با سامانه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، امکان دسترسی مؤسسات اعتباری به اطلاعات مورد نیاز املاک را در اعطای تسهیلات فراهم می‌نماید.

ماده ۵۱- مؤسسات اعتباری موظفند پس از اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات مطابق ضوابط اجرایی ماده (۱۷) این مصوبه، نسبت به استعلام گزارش اعتباری اشخاص از سامانه ملی اعتبارسنجی یا گزارش رتبه‌بندی اعتباری اشخاص از شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام و جهت به‌روزرسانی وضعیت طبقه‌بندی بدهی آنان مطابق آیین‌نامه طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری (مصوب شورای پول و اعتبار) اقدام نمایند.

فصل سوم - رتبه‌بندی اعتباری

ماده ۵۲- فعالیت شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری که به موجب قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - از سازمان بورس و اوراق بهادار مجوز دریافت کرده و تحت نظارت آن سازمان فعالیت می‌کنند، در نظام بانکی کشور منوط به اخذ مجوز از بانک مرکزی نیز می‌باشد.

ماده ۵۳- چگونگی و حدود دسترسی شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری به اطلاعات اشخاص، اعم از گزارش‌های اعتباری موضوع بند (ح) ماده (۱) این مصوبه، اطلاعات صورت‌های مالی و گزارش‌های حسابرسی یا بازرس قانونی آن، میزان ضمانت‌های پذیرفته‌شده و اموال ترهین یا توقیف شده آنان و اطلاعات سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد)، توسط کارگروه موضوع ماده (۳) این مصوبه تعیین خواهد شد.

تبصره- شرکت‌های رتبه‌بندی موضوع ماده (۵۲) این مصوبه مجاز به ارائه خدمات گزارش اعتباری و امتیاز اعتباری نمی‌باشند.

ماده ۵۴- سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است به منظور حصول اطمینان از طی مراحل با اهمیت فرآیند رتبه‌بندی، سامانه نظارت بر شرکت‌های رتبه‌بندی را به گونه‌ای تهیه، اجرا و بهره‌برداری نماید که به وسیله آن بتواند از انجام مراحل مهم فرآیند رتبه‌بندی توسط شرکت‌های رتبه‌بندی قبل از صدور رتبه اعتباری اطمینان حاصل نماید.

ماده ۵۵- سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است به گونه‌ای نسبت به اصلاح اساسنامه شرکت‌های رتبه‌بندی اقدام نماید که اعمال نفوذ نهادهای فعال در بازار پول و بازار سرمایه از طریق روابط سهامداری، مدیریتی، مالی و حقوقی بر شرکت‌های رتبه‌بندی کنترل شود.

ماده ۵۶- عدم رعایت این مصوبه موجب مسئولیت برای وزیر و بالاترین مقام دستگاه براساس مفاد ماده (۳۲) قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد - مصوب ۱۳۹۰ - خواهد بود.

ماده ۵۷- پس از ابلاغ این مصوبه، مواد (۲۲) تا (۲۶) مصوبه شماره ۱۲۳۲۱۸ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ ستاد در خصوص سامانه‌های نه‌گانه بانک مرکزی لغو می‌شود.
ماده ۵۸- دبیرخانه ستاد موظف است ظرف شش ماه از ابلاغ این مصوبه با همکاری دستگاه‌های متولی، تدابیر و تمهیدات مقتضی برای حسن اجرای این مصوبه را در صورت لزوم تهیه و جهت تصویب به ستاد ارایه نماید.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه کشور، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، معاونت امور مجلس رئیس‌جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

ح- گزارش اعتباری: گزارش موضوع بند (ج) ماده (۱) آیین نامه نظام سنجش اعتبار موضوع تصویب نامه شماره ۲۱۱۸۲۹/ت/۳۹۳۹۶ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ و اصلاحات بعدی آن.

خ- سامانه ملی اعتبارسنجی: سامانه‌ای که ضمن دریافت اطلاعات مورد نیاز از دستگاه‌های اجرایی مطابق مواد (۵) و (۸) قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارایی بانک‌ها - مصوب ۱۳۸۶- و آیین نامه نظام سنجش اعتبار، امکان اعتبارسنجی و تهیه گزارش اعتباری اشخاص را مطابق آیین نامه مذکور فراهم می‌نماید.

د- رتبه اعتباری: شاخصی که توسط شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری تعیین می‌شود و بیانگر احتمال ایفای به موقع تعهدات اشخاص یا احتمال ایفای به موقع تعهدات ناشی از انتشار اوراق بهادار و یا تعهد مالی خاص دیگر در موعد مقرر است که از طریق بررسی نظام‌مند توانایی‌ها و تمایل متعهد یا متعهدین به ایفای تعهدات صورت می‌گیرد.

ذ- شرکت رتبه‌بندی اعتباری: اشخاص موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴- که با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار تشکیل می‌شوند و به رتبه‌بندی اعتباری اشخاص، اوراق بهادار یا سایر تعهدات خاص اشخاص می‌پردازند.

ر- ضمانت: قراردادی که حسب مورد نزد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور یا مؤسسات اعتباری به ثبت رسیده است و به موجب آن شخصی به عنوان ضامن، متعهد به پرداخت دیون شخص دیگر از طریق ترهین اموال خود نزد مضمون‌له، امضای سفته مضمون‌عنه، ارائه گواهی کسر از حقوق یا بدون انجام هیچ یک از موارد فوق، می‌شود.

ز- تعهدات رسمی: هرگونه تعهد مالی به غیر از ضمانت‌ها که به واسطه تنظیم اسناد تعهدآور در نزد دفاتر اسناد رسمی که ایفای آن بر عهده اشخاص بوده یا ثبت هرگونه شرکت نظیر شرکت تضامنی در نزد اداره کل ثبت شرکت‌ها که ایفای تعهدات آن بر عهده شرکا نیز می‌باشد.

ژ- اموال مقیدشده: آن دسته از اموال اشخاص که در اثر ترهین توسط اشخاص یا در اثر توقیف یا توثیق، مقیدشده باشد.

س- شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه: شرکت موضوع بند (۷) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴-.

ش- اسناد رسمی: اسناد موضوع ماده (۱۲۸۷) قانون مدنی که در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و دفاتر اسناد رسمی مطابق مقررات قانونی تنظیم شده باشد.

ص- ثبت اولیه معامله: وارد کردن اطلاعات اولیه معامله در سامانه ثبت معاملات موضوع ماده (۲۹) این مصوبه.

ض- فروشنده: اشخاص حقیقی و حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶- و اصلاحات بعدی آن که ملزم به ثبت نام نزد سازمان امور مالیاتی کشور مطابق قوانین و مقررات می‌باشند.

ط- شماره اقتصادی: شناسه یکتای بنگاه‌های اقتصادی که حسب مورد توسط سازمان امور مالیاتی کشور تخصیص داده شده و یا خواهد شد. تا زمانی که این شماره تخصیص داده

نشده است از شماره ملی برای اشخاص حقیقی، شناسه ملی برای اشخاص حقوقی و شناسه فراگیر برای اتباع خارجی استفاده خواهد شد.

ظ - اطلاعات پرداخت الکترونیکی: اطلاعات مندرج در رسید پرداخت‌های الکترونیکی در شبکه بانکی یا شبکه پرداخت کشور (شاپرک) نظیر مبلغ، مقصد، زمان و شماره مرجع تراکنش.

ع - برگشتی کالا: هر فعالیتی که سبب بازگشت کالای معامله شده به فروشنده و مبلغ معامله به خریدار شود و به عنوان برگشتی در سامانه ثبت معاملات انجام می‌شود.

غ - فروش متقابل (ثانویه): ثبت فروش جدید همان نوع کالا به فروشنده اولیه توسط گیرندگان تسهیلات و تعهدات که در سامانه ثبت معاملات انجام می‌شود.

ماده ۲- دستگاه‌های متولی موظفند سامانه‌های زیر را به شرح مواد آتی راه‌اندازی یا به‌روزرسانی نمایند:

الف - سامانه نظام هویت‌سنجی الکترونیک بانکی (نهاب)، موضوع مصوبه شماره ۱۲۳۲۱۸ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ ستاد.

ب - سامانه شناسایی روابط اشخاص (ذی‌نفع واحد و اشخاص مرتبط).

پ - سامانه جامع صورت‌های مالی.

ت - سامانه ملی اعتبارسنجی.

ث - سامانه ثبت الکترونیک اسناد رسمی.

ج - سامانه تعهدات رسمی، ضمانت‌ها و اموال مقید شده اشخاص.

چ - سامانه جامع ثبت معاملات.

ح - سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات).

تبصره ۱- دستگاه‌های متولی و دستگاه‌های اجرایی که در این مصوبه تکلیفی برای آنها تعیین شده است موظفند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه نسبت به تهیه برنامه زمان‌بندی اجرای تکالیف این مصوبه اقدام نمایند. برنامه‌های زمان‌بندی مذکور در دبیرخانه ستاد بررسی می‌شود و پس از تعدیلات لازم، ملاک ارزیابی عملکرد دستگاه‌های متولی و تمامی دستگاه‌های اجرایی در ارتباط با تکالیف این مصوبه قرار می‌گیرد.

تبصره ۲- مراحل اجرای این مصوبه با اولویت تسهیلات کلان و سپس تسهیلات خرد اعمال می‌شود. حدود تسهیلات کلان براساس پیشنهاد بانک مرکزی و پس از تأیید دبیرخانه ستاد ابلاغ می‌شود.

ماده ۳- نظارت بر حسن اجرای این مصوبه، برعهده کارگروهی متشکل از نمایندگان اعضای ستاد و سایر نهادهای ذی‌ربط حسب مورد با مسئولیت دبیرخانه ستاد می‌باشد که با برگزاری مستمر جلسات و انجام هماهنگی‌های لازم، گزارش پیشرفت مفاد مصوبه را هر سه ماه یکبار به ستاد ارایه می‌نماید.

ماده ۴- سازمان حسابرسی و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران موظفند:

الف - حسب مورد در گزارش‌های حسابرسی و بازرس قانونی مؤسسات اعتباری، نسبت به بررسی و اعلام نظر درخصوص چگونگی اجرا یا عدم اجرای مفاد این مصوبه اقدام نمایند.

ب- پس از بررسی چگونگی اجرا یا عدم اجرای تکالیف مصوبه توسط مؤسسات اعتباری، مواردی که مؤسسه اعتباری مطابق احکام این مصوبه، به تکالیف خود عمل ننموده است را به دبیرخانه ستاد گزارش نمایند.

تبصره- سازمان حسابرسی با همکاری جامعه حسابداران رسمی ایران موظف است چک لیست بررسی و اعلام نظر در مورد چگونگی اجرا یا عدم اجرای این مصوبه را تهیه و برای تصویب به ستاد ارایه نماید.

ماده ۵- دستگاه متولی موظف است امکان استعلام یا استفاده از سامانه‌های مذکور در ماده (۲) این مصوبه را با درخواست اشخاص متقاضی مطابق شرایط زیر فراهم نماید:

الف- درخواست باید به منظور انجام وظایف قانونی اشخاص متقاضی باشد.

ب- اطلاعات باید سیستمی درخواست شود و پاسخ آن نیز به صورت سیستمی و برخط در سامانه اشخاص متقاضی ثبت گردد.

پ- اطلاعات دارای کیفیت و کفایت لازم باشد.

ت- اشخاص متقاضی سند راهبردی امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۳۲۶۹۰/ت/۳۸۵۱۸ک مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۱ را رعایت نموده باشند.

تبصره- در مواردی که بین اشخاص متقاضی و دستگاه متولی اختلاف وجود داشته باشد، مراتب به دبیرخانه ستاد جهت طرح در کارگروه موضوع ماده (۳) این مصوبه، ارجاع و تصمیم مقتضی اتخاذ می‌شود. تصمیمات کارگروه یادشده برای اشخاص متقاضی و دستگاه متولی لازم‌الاجرا است.

ماده ۶- دستگاه‌های اجرایی موظفند امکان استعلام اطلاعات را برای دستگاه متولی، مطابق ضوابط این مصوبه به نحوی که دارای کیفیت و کفایت لازم به تشخیص دستگاه متولی باشد، فراهم نمایند. در مواردی که بین دستگاه اجرایی و دستگاه متولی اختلاف وجود داشته باشد، موضوع به دبیرخانه ستاد جهت طرح در کارگروه موضوع ماده (۳) این مصوبه ارجاع و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد شد. تصمیمات کارگروه یادشده برای دستگاه اجرایی و متولی لازم‌الاجرا است.

تبصره- تبادل اطلاعات موضوع این ماده منوط به پرداخت هزینه نمی‌باشد مگر در مواردی که قانون مشخص کرده باشد.

فصل دوم- سامانه‌ها

الف- سامانه نظام هویت‌سنجی الکترونیک بانکی (نهاب)

ماده ۷- بانک مرکزی با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی مکلف به تهیه، اجرا و بهره‌برداری از سامانه نظام هویت‌سنجی الکترونیک بانکی (نهاب) موضوع مواد (۵) تا (۸) مصوبه شماره ۱۲۳۲۱۸ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ ستاد می‌باشد.

ب- سامانه شناسایی روابط اشخاص (ذی‌نفع واحد و اشخاص مرتبط)

ماده ۸- بانک مرکزی موظف است ظرف شش ماه پس از ارایه سامانه‌های (سیستمی) اطلاعات مورد نیاز برای شناسایی روابط سببی و نسبی، مالی، مالکیتی، مدیریتی و کنترلی اشخاص حقیقی و حقوقی با یکدیگر توسط دستگاه‌های اجرایی به آن بانک، سامانه شناسایی روابط اشخاص را به نحوی تهیه، اجرا و بهره‌برداری نماید که امکان شناسایی دقیق‌تر ذی‌نفعان واحد و اشخاص مرتبط با مؤسسات اعتباری و همچنین تکمیل بانک‌های اطلاعاتی موجود که با هدف اجرای آیین‌نامه‌های

تسهیلات و تعهدات کلان و تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط (موضوع مصوبه‌های شماره ۹۲/۲۴۲۵۵۳ مورخ ۱۳۹۲/۸/۱۶ و شماره ۹۴/۲۴۱۷۴۲ مورخ ۱۳۹۴/۸/۲۵ شورای پول و اعتبار و اصلاحیه‌های بعدی آنها) ایجاد گردیده‌اند، فراهم شود.

تبصره - مؤسسات اعتباری موظفند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه نسبت به تهیه، تکمیل و یکپارچه‌سازی اطلاعات موجود خود درخصوص اشخاص مرتبط و ذی‌نفعان واحد و تشکیل بانک اطلاعاتی در این خصوص اقدام نموده و پس از راه‌اندازی سامانه شناسایی روابط اشخاص، پیش از اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، نسبت به استعلام روابط اشخاص از سامانه مذکور اقدام نمایند. استعلام از سامانه موضوع این ماده نافی مسئولیت مؤسسات اعتباری در جهت شناسایی اشخاص مرتبط و ذی‌نفعان واحد از سایر روش‌های مقتضی نخواهد بود.

ماده ۹ - سازمان‌های ثبت احوال کشور، ثبت اسناد و املاک کشور، بورس و اوراق بهادار و امور مالیاتی کشور و وزارت اطلاعات و سایر دستگاه‌های مرتبط موظفند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکان استعلام سامانه‌ای (سیستمی) و برخط اطلاعات مورد نیاز بانک مرکزی را فراهم نمایند.

تبصره - بانک مرکزی موظف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، دستورالعمل ارقام اطلاعاتی مورد نیاز این ماده را تهیه و برای تصویب به ستاد ارایه نماید.

ماده ۱۰ - دبیرخانه ستاد موظف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه با تشکیل کارگروهی متشکل از نمایندگان سازمان‌های ثبت اسناد و املاک کشور، ثبت احوال کشور و امور مالیاتی کشور و بانک مرکزی، وزارتخانه‌های اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و دفتر هیئت دولت، نسبت به شناسایی دقیق موانع پیش رو در اجرای آیین‌نامه‌های تسهیلات و تعهدات کلان و تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط اقدام نماید و پیشنهادهای لازم را در صورت نیاز به مراجع ذی‌صلاح اعلام کند.

تبصره ۱ - در صورتی که موانع احراز شده، بدون نیاز به مصوبه هیئت وزیران قابل رفع باشد، کارگروه مذکور مشروح اقدامات لازم را صرفاً به تصویب ستاد می‌رساند.

تبصره ۲ - تصمیمات اخذشده در کارگروه موضوع این ماده، برای اعضای آن و اشخاص مشمول این ماده لازم‌الاجرا است.

تبصره ۳ - کارگروه مذکور به صورت ماهانه تشکیل جلسه خواهد داد. دبیرخانه ستاد نیز گزارش فعالیت‌های کارگروه مذکور و میزان پیشرفت کار را به صورت فصلی به ستاد ارایه می‌نماید.

پ - سامانه جامع صورت‌های مالی

ماده ۱۱ - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است سامانه جامع صورت‌های مالی را ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه به‌گونه‌ای تهیه، اجرا و بهره‌برداری نماید که امکان جمع‌آوری یکپارچه‌سازی و استعلام سیستمی و برخط صورت‌های مالی اشخاص حقیقی و حقوقی و گزارش‌های حسابرسی و بازرسی قانونی آنان را فراهم نماید. پس از راه‌اندازی سامانه مذکور:

الف - کلیه اشخاصی که مطابق قوانین و مقررات ملزم به ارایه صورت‌های مالی می‌باشند (به استثنای اشخاص موضوع بند (ب) این ماده)، موظفند صورت‌های مالی خود را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه فوق ارسال نمایند.

ب- سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است اطلاعات صورت‌های مالی منتشرشده توسط شرکت‌های سهامی عام پذیرفته‌شده نزد خود را به صورت سیستمی، در پایان هر روز به سامانه فوق ارسال نماید.

پ- سازمان حسابرسی و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران که به عنوان حسابرس شرکت انتخاب می‌شوند، موظفند صورت‌های مالی حسابرسی نشده را از سامانه فوق دریافت و پس از حسابرسی، گزارش حسابرسی صورت‌های مالی را در این سامانه بارگذاری نمایند.

ت- سازمان حسابرسی، اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران و سایر اشخاصی که به عنوان بازرس قانونی شرکت مطابق قانون تجارت انتخاب می‌شوند، موظفند صورت‌های مالی مورد نیاز خود را از سامانه فوق دریافت نموده و گزارش بازرس قانونی از شرکت را در این سامانه بارگذاری نمایند.

ث- دستگاه‌های ذی‌صلاح از جمله سازمان امور مالیاتی کشور، بانک مرکزی، مؤسسات اعتباری و دستگاه‌های نظارتی که حسب وظایف قانونی خود و نیز سایر اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر که به واسطه فعالیت‌های اقتصادی خود، نیازمند استعلام صورت‌های مالی به همراه گزارش حسابرسی یا گزارش بازرس قانونی می‌باشند، استعلام‌های مورد نیاز خود را از سامانه جامع صورت‌های مالی دریافت خواهند نمود.

تبصره- دستورالعمل اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان حسابرسی و با همکاری جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار به تصویب ستاد می‌رسد.

ماده ۱۲- ارائه خدمات توسط دستگاه‌های اجرایی به اشخاصی که حسب مورد صورت‌های مالی حسابرسی شده، گزارش حسابرس یا بازرس قانونی آنان فاقد شناسه یکتا از سامانه جامع صورت‌های مالی باشد، ممنوع است.

تبصره- دبیرخانه ستاد موظف است با تشکیل کارگروهی متشکل از تمام یا بخشی از نمایندگان اعضای ستاد و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه مصادیق خدمات مذکور در این ماده را تعیین و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

ماده ۱۳- سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران موظفند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، نظام رتبه‌بندی حسابرسان تحت نظر خود را به گونه‌ای اجرا نمایند که حسابرسان اشخاص، صرفاً متناسب با شرایط آنان قابل انتخاب باشند.

تبصره ۱- حسابرسان مؤسسات اعتباری براساس رتبه‌بندی موضوع این ماده و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی و سازمان بورس و اوراق بهادار انتخاب می‌شوند.

تبصره ۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه با همکاری سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران دستورالعمل رتبه‌بندی حسابرسان و نحوه تطابق آنان با شرایط اشخاص را جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

ماده ۱۴- دستگاه‌های اجرایی موظفند امکان استعلام اطلاعات مورد نیاز حسابرسان و بازرسان قانونی برای اظهارنظر حسابرسی و بازرس قانونی و کشف دفاتر دوم را برای وزارت امور اقتصادی و دارایی فراهم نمایند.

تبصره ۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است امکان استعلام اطلاعات موضوع این ماده را از بستر سامانه جامع صورت‌های مالی برای حسابرسان و بازرسان قانونی فراهم نماید.

تبصره ۲- دبیرخانه ستاد موظف است با تشکیل کارگروهی متشکل از تمام یا بخشی از نمایندگان اعضای ستاد و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه مصادیق اطلاعات مذکور در این ماده را تعیین و جهت تصویب به هیئت وزیران ارایه نماید.

ت- سامانه ملی اعتبارسنجی

ماده ۱۵- به منظور تأمین اطلاعات مورد نیاز سامانه ملی اعتبارسنجی، ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، دستگاه‌های زیر موظفند امکان استعلام سیستمی و برخط اطلاعات مربوط را برای سامانه یادشده فراهم نمایند:

الف- سازمان ثبت احوال کشور: اطلاعات محل سکونت اشخاص حقیقی و تغییرات آن.

ب- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور: اطلاعات اقامتگاه قانونی اشخاص حقوقی و تغییرات آن.

پ- سازمان امور مالیاتی کشور: اطلاعات سوابق پرداخت مالیات و اطلاعات بدهکاران مالیاتی و تغییرات آن از طریق سامانه بدهکاران مالیاتی با حفظ طبقه‌بندی اطلاعات.

ت- گمرک جمهوری اسلامی ایران: اطلاعات سوابق پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و اطلاعات بدهکاران گمرکی و تغییرات آن.

ث- قوه قضاییه: اطلاعات محکومان قطعی جرایم مالی، سوابق و وضعیت ورشکستگی اشخاص.

ج- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران: اطلاعات مورد نیاز جهت اعتبارسنجی.

چ- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی: اطلاعات مورد نیاز جهت اعتبارسنجی نظیر سوابق پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی و بدهی بیمه‌ای اشخاص.

ح- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات: اطلاعات مورد نیاز جهت اعتبارسنجی نظیر سوابق پرداخت قبوض تلفن‌های همراه اشخاص و میزان بدهی آنان از طریق سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، شرکت مخابرات ایران و اپراتورهای تلفن همراه.

خ- شرکت ملی گاز ایران: اطلاعات سوابق پرداخت قبوض گاز اشخاص و بدهی آنان.

د- وزارت نیرو: اطلاعات سوابق پرداخت قبوض آب و برق اشخاص.

ذ- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران: امکان استعلام سیستمی و برخط میزان جرایم راهنمایی و رانندگی اشخاص به همراه سوابق پرداخت آن.

ر- وزارت صنعت، معدن و تجارت: اطلاعات مورد نیاز جهت اعتبارسنجی.

ز- بانک مرکزی: امکان استعلام سیستمی و برخط اطلاعات هویتی اشخاص از بستر سامانه نظام هویت‌سنجی الکترونیک بانکی (نهاب)، اطلاعات تسهیلات و تعهدات شبکه بانکی و اطلاعات موجود سایر نهادهای تحت نظارت نظیر اطلاعات بازپرداخت، میزان و وضعیت بدهی اشخاص و سابقه چک‌های برگشتی ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه.

ماده ۱۶- پس از تحقق شدن تکالیف موضوع ماده (۱۵) این مصوبه، سامانه ملی اعتبارسنجی صرفاً اطلاعات مورد نیاز خود را از دستگاه‌های موضوع ماده مذکور دریافت می‌نماید. بررسی تحقق تکالیف دستگاه‌های اجرایی در ماده یادشده به عهده دبیرخانه ستاد می‌باشد.

ماده ۱۷- مؤسسات اعتباری موظفند پیش از اعطای هرگونه تسهیلات یا ایجاد تعهدات، حسب مورد مطابق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی نسبت به استعلام گزارش اعتباری از سامانه ملی اعتبارسنجی

یا گزارش رتبه‌بندی اعتباری از شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) اقدام و مطابق ضوابط مذکور تصمیم‌گیری نمایند.
تبصره- بانک مرکزی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه ضوابط اجرایی این ماده را برای تصویب به شورای پول و اعتبار پیشنهاد نماید.

ماده ۱۸- دبیرخانه ستاد موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، با همکاری وزارتخانه‌های اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و دادگستری و سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی، لایحه جامع گزارشگری اعتباری را تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران ارایه نماید.

ث - سامانه ثبت الکترونیک اسناد رسمی

ماده ۱۹- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکانات زیر را در سامانه ثبت الکترونیک اسناد رسمی ایجاد نماید:

الف- تبادل سیستمی و برخط اطلاعات با سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) پیش از ترهین وثایق و تمهید مقدمات تنظیم اسناد رسمی نظیر دریافت سیستمی درخواست تنظیم اسناد رهنی و مدارک مورد نیاز جهت ترهین وثایق.

ب- ارسال سیستمی و برخط یک نسخه از اسناد ثبت شده نزد دفاتر اسناد رسمی نظیر سند ترهین و تمامی استعلام‌هایی که در تنظیم و ثبت اسناد مذکور از مراجع ذی‌ربط به صورت الکترونیک اخذ شده است برای مؤسسات اعتباری از بستر سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات).

پ- ارسال سیستمی و برخط خلاصه اطلاعات اسناد ثبت شده نزد دفاتر اسناد رسمی نظیر سند ترهین، پس از ثبت آن در سامانه ثبت الکترونیک اسناد برای مراجع ذی‌ربط از جمله وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی و سازمان اوقاف و امور خیریه.

ت- دریافت سیستمی و برخط درخواست آزادسازی وثایق، فک رهن، فسخ و اقاله اسناد مرتبط با اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات از مؤسسات اعتباری از بستر سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات).

ماده ۲۰- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه:
الف- پس از ثبت اسناد نظیر اسناد رهنی، خلاصه اطلاعات سند تنظیمی را به صورت سیستمی و برخط برای دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی و سازمان اوقاف و امور خیریه جهت درج در سوابق اطلاعاتی دارای مذکور، ارسال نماید.

ب- پس از ثبت اسناد مربوط به اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات نظیر اسناد رهنی، یک نسخه از سند مذکور به همراه تمامی استعلام‌هایی که در راستای ترهین از مراجع ذی‌ربط اخذ شده است را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) ارسال نماید.

تبصره- خلاصه اسنادی که لازم است برای دستگاه‌های ذی‌ربط ارسال گردد حسب نوع سند تنظیمی با توافق دستگاه مذکور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تعیین خواهد شد.

ماده ۲۱- دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و مراجع ذی‌صلاحی که دفاتر اسناد رسمی جهت تنظیم اسناد رسمی نیازمند استعلام از آنها می‌باشند نظیر وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت،

جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی و سازمان اوقاف و امور خیریه موظفند ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکان استعلام سیستمی و برخط اطلاعات مورد نیاز سازمان ثبت اسناد و املاک کشور را جهت تنظیم اسناد مذکور فراهم نمایند.

ماده ۲۲- پس از ایجاد امکان هر یک از استعلام‌های موضوع ماده (۲۱) این مصوبه، دفاتر اسناد رسمی موظفند تمامی استعلام‌های مورد نیاز به منظور تنظیم اسناد رسمی از مراجع ذی ربط نظیر وزارتخانه‌های صنعت معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی، سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان تأمین اجتماعی و شهرداری‌ها را به صورت سیستمی و برخط از بستر سامانه ثبت الکترونیک اسناد اخذ نمایند.

ماده ۲۳- بانک مرکزی موظف است ظرف شش ماه پس از ایجاد امکانات موضوع ماده (۱۹) این مصوبه، با برقراری ارتباط سیستمی و برخط سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات) با سامانه ثبت الکترونیک اسناد، امکان ارسال درخواست سیستمی تنظیم اسناد مربوط به اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، مدارک مورد نیاز و درخواست آزادسازی، فک رهن، فسخ و اقاله اسناد مربوط به اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات را برای مؤسسات اعتباری فراهم نماید.

تبصره ۵- مؤسسات اعتباری موظفند ظرف شش ماه پس از ایجاد امکانات موضوع ماده (۱۹) این مصوبه، نسبت به ارسال سیستمی و برخط درخواست تنظیم اسناد مربوط به اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات و مدارک مورد نیاز و درخواست آزادسازی، فک رهن، فسخ و اقاله اسناد مربوط به اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات به دفاتر اسناد رسمی از بستر سامانه ثبت الکترونیک اسناد رسمی اقدام نمایند.

ماده ۲۴- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، امکان استعلام سیستمی و برخط تمامی مندرجات اسناد رسمی، نظیر وکالت‌نامه‌ها به همراه متن کامل، شناسه سند و مشخصات وکیل و موکل را برای اشخاص متقاضی فراهم نماید.

ماده ۲۵- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، برای شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، به صورت سیستمی و برخط امکان برقراری ارتباط با سامانه ثبت الکترونیک اسناد رسمی و استعلام اطلاعات هویتی و صاحبان امضای مجاز اشخاص حقوقی را فراهم نماید.

ماده ۲۶- سازمان ثبت احوال کشور موظف است امکان استعلام سیستمی و برخط اطلاعات هویتی اشخاص حقیقی را برای شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه فراهم نماید.

ماده ۲۷- شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه پس از برقراری ارتباطات موضوع مواد (۲۵) و (۲۶) این مصوبه، موظف است صرفاً نسبت به ترهین اوراق بهاداری که گواهی‌های امضای مورد نیاز آن (در صورت عدم مراجعه حضوری متقاضی) از دفاتر اسناد رسمی، هویت مالکان و صاحبان امضای مجاز آن حسب مورد از سازمان‌های ثبت احوال کشور یا ثبت اسناد و املاک کشور استعلام گردیده است، اقدام نماید.

ج- سامانه تعهدات رسمی، ضمانت‌ها و اموال مقید شده اشخاص

ماده ۲۸- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این مصوبه، سامانه تعهدات رسمی، ضمانت‌ها و اموال مقید شده اشخاص را به نحوی تهیه، اجرا و بهره‌برداری